

STIHIRAR PROSOMIC

TRIOBUL

DUMINICA A CINCEA DIN POST, A SFINTEI
MARIA EGIPTEANCA

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericesti

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înapoi slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicație nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își împlinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (același număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean

Tehnoredactarea: Mihai Telescu

Icoana: Răzvan Bădescu

ÎN DUMINICA A CINCEA A MARELUI POST SFÂNTA MARIA EGIPTEANCA

VECERNIA

La *Doamne, strigat-am...*, punem stihiri pe 10, 3 ale Învierii, 3 ale lui Anatolie și 4 ale Cuvioasei:
Glasul al 6-lea, asemenea cu: *Toată nedejdea...* (Ὅλην ἀποθέμενοι)

Trupul îți era oprit' să vadă cele cinstite' de întinăciunile
care din preamultele pângăriri erau,' dar știind cele ce' s-au lucrat cu tine
și în sinea ta simțindu-le,' ele făcutu-s-au' spre cele mai bune întoarcere,
căci chipul Preacuratei Maici' a lui Dumnezeu l-ai privit atunci,
cele dinainte,' păcate și căderi, tu lepădând,' cu îndrăzneală-nchinatu-te-ai
sfintei și cinstitei Cruci. (*de 2 ori*)

Veselă-nchinându-te' Sfintelor Locuri, Cinstită,' de acolo ți-ai luat
hrana care mântuie, a virtuților;' săvârșind grabnică' calea ta cea bună
și trecând râul Iordanului,' sălășluitu-te-ai' ca Botezătorul în loc pustiu,
cuprinsă de osârdie,' și-ai întunecat cu puterea ta' sălbăticia
patimilor și ai subțiat,' cu îndrăzneală luptându-te,' grosimile trupului.

**Stând, Sfântă, în loc pustiu, ' îndepărtat-ai din suflet ' chipurile patimii,
preadumnezeiescul chip al virtuților ' zugrăvind pururea
cu-osteneală-n suflet, ' strălucind așa atât de mult, ' încât și apele,
călcând peste ele, trecutu-le-ai ' și-n vremea rugăciunilor
tu de la pământ ridicatu-te-ai, ' și cu îndrăzneală
acum stând înaintea lui Hristos, ' pentru-ale tuturor suflete,
Marie, Lui roagă-te.**

UTRENIA

CONDACUL

Glasul al 3-lea, asemenea cu: *Fecioara astăzi...* (Η Παρθένος σήμερα)

**Ceea ce întâi ai fost ' de desfrânare preaplină, ' azi aleasă Domnului
ni te arăți prin pocăință; ' îngerii ' ți-au fost ca pildă în viețuire, ' diavolii
au fost zdrobiți de tine prin Cruce ' de aceea Împărăției ' de Sus, Marie,
mireasă arătat-te-ai.**

LUMINÂNDA

A Învierii, apoi Slavă..., a Cuvioasei,

glasul al 3-lea, asemenea cu: *Cel ce-a împodobit cerul...* (Ο οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς)

**A pocăinței pildă, ' Precuvioasă, toți te-avem;
roagă-te lui Hristos ca pe-aceasta ' să ne-o dea-n vremea Postului,
ca în credință pe tine ' să te cântăm, o, Marie.**

Și acum..., a Născătoarei, asemenea

**A îngerilor dulceață ' și bucuria celor mâhniți,
creștinilor apărătoare, ' Fecioară și Maică a Domnului,
ne izbăvește din toate ' neîncetatele chinuri.**

La Vecernie. Stihirile Prosomice.
 Glasul al 6-lea. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Glas

1. **T** ru pul îți e ra o prit să va dă ce le e cin sti te de
 în ti nă ciu ni le ca re din prea mul te le pân gă ri iri e
 rau dar ști ind ce le ces-au lu crat cu ti i ne și în si
 i nea ta sim țin du le e le fă cu tu s-au spre ce le mai bu
 ne în toar ce re căci chi pul Prea cu ra tei Maici a lui Dum ne zeu l-ai
 pri vit a tunci ce le di na i i in te pă ca te și că
 deri tu le pă dând cu în drăz nea a a lă-n chi na tu te-ai
 sfin tei și cin sti tei Cru uci

2. **V** e se lă-n chi nân du te Sfin te lor Lo cu uri Cin sti tă de
 a co lo ți-ai lu at hra na ca re mân tu ie a vir tu u ți
 lor să vâ r șind grab ni că ca lea ta cea bu u nă și tre câ
 ând râ ul lor da nu lui să lăș lu i tu te-ai ca Bo te ză to

ru în loc pus tiu cu prin să de o sâr di e și-ai în tu ne cat cu pu
te rea ta săl bă ti ci i i a pa ti mi lor și ai
sub ți at cu în drăz nea a a lă lup tân du te gro si
mi le tru pu lu ui

3. **S**tând Sfân tă în loc pus tiu în de păr ta t-a ai din su flet chi
pu ri le pa ti mii prea dum ne ze ies cul chip al vir tu u ți lor
zu gră vind pu ru rea cu-os te nea lă-n su u flet stră lu ci
ind a șa a tât de mult în cât și a pe le căl când pes te
e le tre cu tu-le-ai și-n vre mea ru gă ciu ni lor tu de la pă mânt
ri di ca tu te-ai și cu în drăz nea a a lă a cum stând î
na in tea lui Hris tos pen tru-a le tu u u tu ror su fle
te Ma ri e Lui roa gă te e

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas λ π Δ π

1. **T** ru pul îți e ra a a o prit să va dă ce le e cin
 sti i i te e de în ti i nă ciu u u ni le ca
 re di in prea a mul te le e e pâ ân gă riri e ra au dar
 ști i ind ce e e le ce s-au lu cra at cu ti i i
 i ne și în si i nea ta si im țin du u le e + e e
 le fă cu u tu u s-au spre ce e le mai bu u ne e în toar ce
 re e căci chi pul Prea cu u ra a te ei Maici a lu ui Dum ne
 ze e e eu l-a ai pri vit a tu unci ce le di i na
 i i i i in te e pă ca a a te și că ă de eri tu u le
 pă ă dâ â ând cu în drăz nea a a lă-n chi i na
 a tu u te-a a ai sfi in tei și i i ci in sti i i
 te e e ei Cruci

2. **V** e se lă-n chi nâ â ân du te Sfin te lor Lo cu uri Cin

sti i i tă ă de a co o lo ți-a a ai lu at hra

na ca a re e mân tu ie e e a a vir tu ți lo or să vâr

și ind gra a ab ni că ca lea ta a cea bu u u u

nă și tre câ ând râ ul Io or da nu u lui să lă ăș lu u

i i tu u te-ai ca Bo o te ză to o ru ul în loc pus ti iu

cu prin să de o o sâ âr di i e și-ai î în tu ne ca a a at

cu u pu te rea ta a săl bă ti i i ci i i i i

a a pa a a ti mi lo or și i a ai sub ți i a a at

cu în drăz nea a a lă lu up tâ ân du u te e e gro

si i i mi i i le e tru u u pu u u u lui

3. S tând Sfân tă în lo o oc pus tiu în de păr ta t-a ai din

su u u fle et chi pu ri i le pa a a ti mii prea

dum ne e ze e ies cul chi i ip a al vir tu ți lo or zu gră

vi ind pu u u ru rea cu-os te nea a lă-n su u u u

flet stră lu ci ind a şa a a tât de e mult în câ ât şi i
 a a pe e le căl câ âând pes te e e le e tre cu tu le-a ai
 şi-n vre mea ru gă ă ciu u ni i lor tu de e la pă mâ â âânt
 ri i di ca tu te-a ai şi cu î în drăz nea a a a a
 lă ă a cu u um stând î na a i in tea a lui Hri is to
 o os pen tru-a le tu u u tu ro or su u fle e
 te e e Ma ri i i e e e Lu ui roa a a
 gă ă ă ă te

La Utrenie. Condacul.
 Glasul al 3-lea. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Glas ἦ Γα ϕ

Ce ea ce în tâ âi ai fost de des frâ na re prea pli
 i nă azi a lea să Do om nu lui ni te a răţi prin po că
 i in ță î în ge rii ți-au fost ca pi i il dă în vie
 ță i i re di a a vo lii au fost zdro biți de ti ne

prin Cru ce de a ce ea-m pă ră ț i i ei de Sus
Ma ri i e mi rea să a ră ta a tu u te-ai

Luminânda.

Glasul al 3-lea. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς.

Glas ἦ Γα ϕ

A po că in ței pi il dă Prea cu vi oa să toți
te-a vem roa gă te lui Hris tos ca pe-a cea as ta să ne-o
dea-n vre e mea Pos tu lui ca în cre din ță ă pe ti
i ne să te cân tăm o o Ma ri e

A Născătoarei. Asemenea.

A în ge ri lor dul cea a ță și bu cu ri a
ce lor mâh niți creș ti ni lor a pă ră toa a re Fe
cioa ră și Ma ai c-a Dom nu lui ne iz bă veș te e din
toa a te ne în ce ta te e le chi nuri